

เงินตราในสมัยรัชกาลที่ ๕

ในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ มีการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนขึ้นครั้งแรก เป็นเหรียญลูมิเนียมบรอนซ์ หรือ ทองแดง ชนิดราคา ๕ ๑๐ ๒๕ และ ๕๐ สตางค์ ด้านหน้าเป็นพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านหลังเป็นตราอาร์ม ปัจจุบันกรมธนารักษ์ผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนออกใช้ทั้งสิ้น ๕ ชนิดราคา ได้แก่ ๑ สตางค์ ๕ สตางค์ ๑๐ สตางค์ ๒๕ สตางค์ ๕๐ สตางค์ ๑ บาท ๒ บาท ๕ บาท และ ๑๐ บาท แต่ที่นำออกเผยแพร่สู่สาธารณชนสำหรับใช้หมุนเวียนในชีวิตประจำวันมีเพียง ๖ ชนิดราคาเท่านั้น คือตั้งแต่ชนิดราคา ๒๕ - ๕๐ สตางค์ ๑ ๒ ๕ และ ๑๐ บาท ส่วนชนิดราคา ๑ ๕ และ ๑๐ สตางค์ ไม่ได้นำออกใช้โดยทั่วไป หากแต่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ในระบบบัญชีเท่านั้น

ส่วนเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เป็นอีกประเภทหนึ่งที่ผลิตขึ้นเฉพาะโอกาสสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ผลิตด้วยโลหะมีค่า คือ ทองคำ เงิน และนิกเกิล มีสภาพเป็นเงินตราและชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย โดยเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกที่ผลิตเป็นเหรียญแรกในรัชสมัยนี้ คือ เหรียญเสด็จนิวัตพระนคร ซึ่งผลิตขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ และในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ทดลองผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกชนิดขัดเงา (Proof Coin) เป็นครั้งแรก เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี โดยนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเฉพาะพระราชวงศ์ โดยไม่ได้นำออกจ่ายแลกแก่ประชาชนทั่วไป จนกระทั่งในวโรกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ เจริญพระชนมายุ ๕๐ พรรษา ๑๒ สิงหาคมปีเดียวกัน จึงได้ผลิตเหรียญประเภทขัดเงาให้ประชาชนแลกซื้อได้เป็นครั้งแรก ซึ่งก็ได้รับความนิยมมาก คั้งนั้น จึงมีการผลิตเหรียญประเภทขัดเงาควบคู่ไปกับ เหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสต่างๆ แต่นั้นมา

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ อันเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี กรมธนารักษ์ ได้จัดทำเหรียญประเภทขัดเงาและลงสีเป็นครั้งแรก ซึ่งใช้เทคนิคการพิมพ์สีลงบนโลหะเงินบริสุทธิ์ในการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสที่สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ เมื่อ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ในปัจจุบันมีการผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกตั้งแต่ชนิดราคาต่ำสุด คือ ๑๐ บาท จนถึงชนิดราคาสูงสุด คือ ๑๖,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ ยังได้ผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึกในโอกาสต่างๆ ร่วมกับองค์การต่างประเทศด้วย

